

Zekerheid noodzakelijk voor ontwikkeling arbeidsmarkt

Nederland staat er economisch goed voor. Maar wie inzoomt ziet ook dat er knelpunten zijn op de arbeidsmarkt en dat vernieuwing noodzakelijk is om economische groei te behouden. Flexwerkers dragen op grote schaal bij aan de concurrentiekracht, dynamiek en flexibiliteit van de Nederlandse arbeidsmarkt, maar gaan tegelijkertijd gebukt onder onzekerheid en onduidelijkheid op de markt. Voor verdere economische ontwikkeling en het tegengaan van excessen in de flexbranche is spoedig transparante en eerlijke wetgeving nodig.

Als dé vertegenwoordiger van onafhankelijke intermediairs en brokers die vraag en aanbod van flexwerk aan elkaar koppelt, is de Bovib hier dagelijks mee bezig. Onze leden hebben behoefte aan duidelijke wet- en regelgeving zodat zij hun opdrachtgevers volledig kunnen ondersteunen. Als maatschappelijk betrokken partner fungeert de Bovib als schakel tussen wetgever en praktijk door belanghebbenden te informeren over (de naleving van) de complexe wet- en regelgeving. Graag stelt de Bovib haar kennis en ervaring ook ter beschikking om in gesprek te gaan over het realiseren van een goed functionerende arbeidsmarkt.

Bovib-leden hebben behoefte aan duidelijke wet- en regelgeving

In Nederland zijn meer dan een miljoen zelfstandigen actief.¹ Door arbeidsrelaties zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij voorkeuren van het type werk wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het verdienvermogen en de dynamiek van de Nederlandse economie. Juist in vakgebieden waar vraag en aanbod van (gespecialiseerd) personeel moeilijk op elkaar aansluit kunnen bemiddelaars een belangrijke rol spelen. De Brancheorganisatie voor Intermediairs en Brokers (Bovib) behartigt de belangen van partijen die inhuur van extern personeel organiseren en maakt zich sterk voor een betrouwbare positie van onafhankelijke en kwalitatief goede intermediairs. Hierbij is duidelijke wet- en regelgeving essentieel. Alleen zo kunnen Bovib-leden hun opdrachtgevers op een professionele en transparante manier ondersteunen.

In het regeerakkoord wordt terecht geconstateerd dat de Wet Deregulering Arbeidsrelaties (DBA) geen helderheid heeft geschapen maar juist onrust heeft gebracht. Ook de achterban van de Bovib ervaart deze onrust. Met bijeenkomsten en kennissessies tracht de Bovib (potentiële) leden inzicht te verschaffen in de complexe wet- en regelgeving. Tijdens deze bijeenkomsten wordt bijvoorbeeld door partijen uit het veld en juristen uitleg gegeven over sleutelbegrippen als schijnzelfstandigheid en gezagsverhouding. Daarnaast houdt de Bovib haar leden op de hoogte van het wetgevingstraject omtrent zelfstandigen. De Bovib is van mening dat de markt behoefte heeft aan regels die duidelijk, uitlegbaar en handhaafbaar zijn. Momenteel werkt het kabinet aan de vervanging van de Wet DBA. De maatregelen hebben potentieel een grote impact op opdrachtgevers en opdrachtnemers. De Bovib roept het kabinet op om belanghebbenden actief te blijven betrekken bij de totstandkoming van de wetgeving en verder in gesprek te gaan naar aanleiding van de consultatie.

Professioneel verbinden van vraag en aanbod

De Bovib steunt het kabinet in haar streven om misbruik als gevolg van arbeidsbemiddeling te voorkomen. Als brancheorganisatie nemen wij hierin ook onze verantwoordelijkheid door het

¹ SEO economisch onderzoek (2018) Karakteristieken en tarieven zzp'ers – Onderzoek in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid p. 13

informereren van (aspirant)leden en de oprichting van het Bovib-keurmerk. Het keurmerk is ontstaan vanuit de behoefte van dienstverleners binnen de Bovib en haar opdrachtgevers om een toetsing uit te kunnen voeren op het type dienstverlening dat zich richt op intermediaire (en broker) rol, daar waar het ter beschikking stellen van arbeid niet het primaire doel is.

De doelstelling van het keurmerk is driedelig:

1. Beperken risico financiële- en fiscale aansprakelijkheid;
2. Borgen kwaliteit van dienstverlening;
3. Risicogericht denken vanuit processen.

Het Bovib-keurmerk overlapt met een aantal eisen zoals die gesteld zijn in de huidige ISO 9001 en NEN 4400 normering. Deze normering beschikt echter niet over de volledige elementen die passend zijn voor het type dienstverleners van de Bovib. Daarom is destijds besloten een eigen keurmerk te ontwikkelen dat toeziet op de exacte rol van de leden. De Bovib ziet het keurmerk als een van de middelen die kan bijdragen aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt en is blij dat de minister het belang van het keurmerk onderschrijft.² Tegelijkertijd verdient het keurmerk meer aandacht en draagvlak op zowel politiek als maatschappelijk niveau. De Bovib beschouwt de reactie van de minister als een uitnodiging om samen met het ministerie en de Belastingdienst het keurmerk verder te ontwikkelen. Dit komt onze leden, opdrachtgevers, zelfstandigen en de flexbranche als geheel ten goede.

Conclusie

De Bovib ziet flexibele arbeid als steunpilaar voor verdere economische ontwikkeling, waarbij brokers en intermediairs een belangrijke rol spelen in het bij elkaar brengen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Als maatschappelijk betrokken partner fungeert de Bovib als schakel tussen wetgever en praktijk door belanghebbenden te informeren over (de naleving van) de complexe wet- en regelgeving. Daarnaast blijft de Bovib met de verdere ontwikkeling van haar keurmerk streven naar het indammen van excessen en risico's op de flexmarkt. Om ook in de toekomst vraag en aanbod op een goede manier te kunnen blijven verbinden gaat de Bovib graag met het ministerie en Tweede Kamerleden in gesprek om gezamenlijk te komen tot beleid dat resulteert in een eerlijke en transparante flexbranche.

Over de Bovib

De brancheorganisatie voor intermediairs en brokers (Bovib) is dé belangenbehartiger van partijen die inhuur van extern personeel organiseren en maakt zich sterk voor een betrouwbare positie van onafhankelijke en kwalitatief goede intermediairs. Om lid te mogen zijn van de Bovib is het behalen van het Bovib-keurmerk een vereiste.

Onze leden:

- ❖ *Hebben hun sporen in de flexbranche verdiend;*
- ❖ *Zijn bonafide, transparant en financieel betrouwbaar;*
- ❖ *Werken samen aan een eigen kwaliteitsnormering;*
- ❖ *Dragen actief bij aan het optimaliseren van de (flexibele) arbeidsmarkt.*

² Aanhangsel Handelingen II 2019/20, 311

BIJLAGE – Reactie Bovib Internetconsultatie t.b.v. Wet Minimumbeloning Zelfstandigen en Zelfstandigenverklaring d.d. 4 december 2019

Geachte heer Koolmees,

Het kabinet is van mening dat de huidige wetgeving knelt voor zzp'ers en hun opdrachtgevers. Daarom zijn in het regeerakkoord maatregelen aangekondigd om deze partijen meer zekerheid te geven over de kwalificatie van hun arbeidsrelatie én om schijnzelfstandigheid aan de onderkant van arbeidsmarkt te voorkomen. De brancheorganisatie voor brokers en intermediairs (Bovib) is destijds opgericht om een gedegen en goed functionerende markt van zzp-dienstverlening te faciliteren. Wij geloven in de toegevoegde waarde van een sterke sector en zijn daarom zeer verheugd met uw inzet om dit te bereiken. Echter hebben wij enkele vragen en opmerkingen over de aangekondigde maatregelen, die wij hieronder nader zullen toelichten.

Met de instelling van een minimumtarief tracht u te reguleren dat zelfstandigen een bestaansminimum kunnen verdienen indien zij voltijd werken. Daarnaast streeft u met de zelfstandigenverklaring op voorhand zekerheid te creëren voor werkenden en hun werkverstrekkers, door onder bepaalde voorwaarden te garanderen dat de arbeidsrelatie voor de loonheffingen en de werknemersverzekeringen niet wordt gekwalificeerd als dienstbetrekking.

Concreet leidt uw doelstelling tot een voorstel voor twee maatregelen:

1. Een minimumtarief van €16,-
2. Zelfstandigenverklaring

De Bovib heeft beide maatregelen en de daartoe behorende wetgeving geanalyseerd. In onderstaande reactie treft u artikelsgewijs onze reactie en aanbevelingen.

Wet Minimum Vergoeding Zelfstandigen

Algemene bevindingen

De kern van het wetsvoorstel is dat zelfstandigen een minimale vergoeding moeten ontvangen. De Bovib is echter van mening dat met dit voorstel is gekozen voor zeer complexe en gedetailleerde wetgeving die resulteert in onnodige administratieve lasten en onduidelijkheid voor alle betrokkenen. Ondanks de gedetailleerde bepalingen biedt de definitie van zelfstandige nog steeds onvoldoende houvast om leidend te zijn. Aanvullend verzoekt de Bovib het ministerie om een transparante uitleg over het tarief van €75,- zoals wordt vermeld in de nadere toelichting van het wetsvoorstel.

Artikel 2 – Definitie zelfstandige

- Het is onduidelijk hoe de gekozen definitie zich verhoudt tot het ondernemersbegrip en of het gebruik van deze definitie ook wordt voorzien in andere wetgeving.
 - De definitie van arbeid ontbreekt, om bijvoorbeeld onderscheid te kunnen maken met diensten.
 - De wet is van toepassing bij eigen BV's maar niet bij DGA's die binnen een BV samenwerken.
- ⇒ **Suggestie:** In de toelichting ontbreekt wat de nieuwe wet betekent voor personenvennootschappen. Suggestie voor toevoeging in art. 2 lid 1: [...] *verstaand onder*

zelfstandige: de partij die anders dan op grond van een schriftelijk overeengekomen arbeidsovereenkomst [...]

- ⇒ **Suggestie:** Definities moeten aansluiten op de jurisprudentie en op de overeenkomst van opdracht.

Artikel 4: Uitzondering en uitbreiding reikwijdte

- ⇒ **Suggestie:** onderzoek of het mogelijk is om in meer situaties verplicht te stellen dat een billijke vergoeding moet worden betaald.

Artikel 5: Bijzondere verplichtingen opdrachtgever en opdrachtnemer

- Er wordt onnodig een (tweede) verplichting opgelegd aan alle (grote) ondernemingen in Nederland.

Artikel 6: Minimumarbeidsbeloning zelfstandige

- ⇒ **Suggestie:** sluit aan bij de wet op het Auteursrecht door niet te spreken over een vast bedrag, maar over een billijke vergoeding. Ook kan gekeken worden naar een soortgelijke constructie zoals bij het CAO voor architectenbureaus dat afgelopen november door u bindend werd verklaard.³

Artikel 9: Verplichtingen zelfstandige

- Lid 1 sub a impliceert dat er een schriftelijke offerte moet worden verstrekt. Dit resulteert in een (extra) administratieve last.
- Lid 2 impliceert dat de termijn waarop een factuur mag worden gestuurd na het leveren van de dienst/product wordt verkort tot 14 dagen. Dit leidt tot buitensporig veel druk op de zelfstandige. Wat zijn daarnaast de gevolgen als niet wordt voldaan aan de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 2 sub c en artikel 9 lid 5?

Artikel 10: Verplichtingen opdrachtgever betaling minimumarbeidsbeloning en directe kosten

- De kern van het wetsvoorstel is dat zelfstandigen een minimale vergoeding moeten ontvangen. Onduidelijk is waarom ook dergelijke vergaande formele factuur- en betalingsvereisten nodig zijn.

Artikel 11: Overige verplichtingen opdrachtgever

- ⇒ **Suggestie:** opdrachtgevers verplichten om de juistheid van de door de zelfstandige overlegde factuur aantoonbaar vast te stellen is voldoende.

Artikel 12: Uitzonderingen en afwijkende verplichtingen zelfstandige en particuliere opdrachtgever

- ⇒ **Suggestie:** definieer het begrip 'opdrachtgever'
- De verplichtingen gaan verder dan nodig om zelfstandigen te beschermen tegen uitbuiting.

Wet Zelfstandigenverklaring

Algemene bevindingen

In aanvulling de aanbevelingen voor de Wet Minimum Vergoeding Zelfstandigen, is de Bovib van mening dat ook bij dit wetsvoorstel gekozen is voor zeer complexe en gedetailleerde bepalingen die leiden tot onduidelijkheid en onzekerheid voor alle betrokken partijen. Zo wordt in de Wet op de

³ Collectieve Arbeids Overeenkomst voor Architecten Bureaus, geldend van 1 maart 2019 tot 28 februari 2021

loonbelasting werken op basis van een zelfstandigenverklaring uitgesloten. Er is dan geen sprake van een dienstbetrekking. De uitzondering geldt echter niet bij een aanmerkelijk belang of voor fictieve dienstbetrekkingen. Met deze bepaling lijkt werken via een broker daarmee uitgesloten van het gebruik van een zelfstandigenverklaring. Het is voor de Bovib onduidelijk wat de reden daartoe is.

Artikel 1: Definities

- De bedoelde zelfstandige blijft onderworpen aan de werknemersdefinitie in de zin van artikel 45 van het EU-verdrag: *[..] eenieder die reële en daadwerkelijke arbeid verricht, met uitsluiting van werkzaamheden van zo geringe omvang dat zij louter marginaal en bijkomstig zijn. Iemand die gedurende bepaalde tijd voor een ander onder diens gezag prestaties verricht tegen beloning [..]* Hierdoor sluit de zelfstandigenverklaring een groot deel van het arbeidsrecht niet (per se) uit.

Artikel 2: Zelfstandigenverklaring

- Er ontstaat verwarring door enerzijds over een verklaring te spreken en anderzijds over een overeenkomst.
 - Voor de duur van de zelfstandigenverklaring verwijst de Bovib ook naar de aangenomen motie Wiersma/Van Weyenberg over de borg dat het ontzorgen van de zelfstandige voorop blijft staan.⁴ De motie roept het kabinet op om 'in de uitwerking van de zzp-plannen te borgen dat bij een hoog tarief in combinatie met een duur van langer dan een jaar, de zekerheid voor en het ontzorgen van de zelfstandige voorop blijven staan.
- ⇒ **Suggestie:** het artikel impliceert dat zodra een 'toepassingsperiode' van een jaar is verstreken, er niet langer sprake is van een geldige zelfstandigenverklaring. Er kunnen echter goede redenen zijn waardoor een opdracht een langere looptijd heeft dan een jaar. Haal daarom de termijn van een jaar uit de wet.

Artikel 3: Verhouding zelfstandigenverklaring tot het arbeidsrecht

- Door de grote mate van reflexwerking kan niet meer gesproken worden van een zogenaamde opt-out. Dit draagt bij aan de onzekerheid van zelfstandigen over hun rechtspositie.

Tot slot

De markt heeft behoefte aan regels die duidelijk, uitlegbaar en handhaafbaar zijn. We hopen dat u bereid bent nogmaals met veldpartijen in gesprek te gaan om de wensen van de politiek en de markt samen te brengen, zodat we gezamenlijk een eerlijke en transparante flexbranche kunnen realiseren. Graag lichten wij bovenstaande aanbevelingen toe in een gesprek.

Hoogachtend,

Frederieke Schmidt Crans
Voorzitter Bovib

⁴ Motie van de leden Wiersma en Van Weyenberg, Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 29 544, nr. 936